

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Stand van zaken uitfaseren infillmateriaal in kunstgras (voetbal)velden
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	Z228118-2020
Dienst	Fysiek Domein
Sector	Gebiedszaken, Economie en Bedrijfsvoering
Contact	14058, Henk Renting
Bijlagen	1
Datum	26 januari 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 19 juni 2018 hebben wij u in een raadsvoorstel (kenmerk 415898) geïnformeerd over de stand van zaken rond het uitfaseren van de SBR rubber infill materiaal in kunstgrasvelden. Wij hebben u in dat voorstel toegezegd nadere voorstellen voor te bereiden voor de uitfasering van SBR rubber voor de periode 2019 - 2026, rekening houdend met de ontwikkelingen op dat gebied, inclusief de financiële consequenties. Middels deze brief willen wij u over de laatste stand van zaken informeren.

Voortgang uitfaseren

In 2018 zijn volgen de planning één voetbalveld op sportcomplex Nijlân en één voetbalveld op sportcomplex Kalverdijkje Noord gerenoveerd. Als infill materiaal is hier TPE toegepast. In 2019 is één voetbalveld op sportcomplex Nijlân en één voetbalveld op sportcomplex Meinga gerenoveerd. Als infill materiaal is kurk toegepast. In 2020 is één voetbalveld op sportcomplex It Grien gerenoveerd en op sportcomplex Nijlân één korfbalveld gerenoveerd. Voor het voetbalveld in kurk als infill materiaal gebruikt, voor het korfbalveld is zand als infillmateriaal toegepast.

Planning renovatie kunstgrasvelden met SBR rubber	
2021	Sportcomplex Kalverdijkje Noord -korfbalveld renoveren
2023	Sportcomplex Kalverdijkje Noord - 2 voetbalvelden renoveren
2024	Sportcomplex Wiarda - 1 voetbalveld renoveren
2025	Sportcomplex Magere Weide - 1 voetbalveld renoveren
2026	Sportcomplex Wiarda - 2 voetbalvelden renoveren.

Onderzoek infillmaterialen

Bureau PLANN.ING heeft op verzoek van de bv Sport en de gemeente een notitie opgesteld over de in het voorjaar van 2020 beschikbare alternatieve infill materialen voor kunstgrasvelden.

De conclusie uit de als bijlage toegevoegde notitie is, kort samengevat: Kurkinfill, zoals op dit moment in Leeuwarden wordt toegepast is een redelijk tot goed alternatief infillmateriaal, dat in de aanlegfase relatief voordelig is, maar in de exploitatiefase hoge beheerkosten met zich meebrengt (tabel 7 van de rapportage). Bij de genoemde kosten is nog geen rekening gehouden met de eventuele vervangingskosten van het materiaal als gevolg van verpulvering. Infill materialen als TPE of EPDM kennen weliswaar een hogere aanschafwaarde, maar scoren aanzienlijk beter op de onderhoudscomponent, zeker wanneer rekening wordt gehouden met de herbruikbaarheid van de materialen in geval van een renovatie van de velden. Overall gesproken zijn de infill materialen op kostenniveau vergelijkbaar. Desondanks komen een aantal gemeenten en sportbedrijven vanwege de hoge exploitatiekosten terug op de keuze voor kurk als infill materiaal en kiezen vanuit circulariteitsoverwegingen voor de grotendeels recyclebare kunststof TPE of EPDM.

Europese commissie

Het is de verwachting dat het Europees Agentschap voor Chemische stoffen (ECHA) op korte termijn een voorstel indient bij de Europese Commissie omtrent de toepassing van infill in sportvelden. Voor zover bekend liggen 2 opties voor:

1. Het gebruik van infill blijft toegestaan, mits maatregelen/voorzieningen worden getroffen waardoor niet meer dan 7gr/m² infill van een veld kan verdwijnen;
2. Een totaal verbod op het toepassen van infill, dat ingaat 6 jaar na een eventuele besluit. Dit zou betekenen dat er na 6 jaar geen infill meer verkocht mag worden.
Dat zou betekenen dat er geen velden met infill meer kunnen worden aangelegd, maar dat bestaande velden niet meer kunnen worden onderhouden. Het lijkt er op dat de velden niet verplicht gerenoveerd/gesaneerd behoeven te worden na die 6 jaar.

Beide opties zullen een grote impact hebben op de aanleg en het gebruik van kunstgrasvelden met infill materialen.

Optie 1 is nog het best hanteerbaar, ook al vraagt het wel de nodige aanpassingen. 7 gr/m² betekent ongeveer 60 kg per veld per jaar. Op dit moment verdwijnt jaarlijks ongeveer 250 kg per veld per jaar.

Optie 2 betekent mogelijk dat bestaande kunstgrasvelden op termijn moeten worden omgebouwd naar kunstgrasvelden zonder infill. Op dit moment voldoen infill-loze kunstgrasmatten echter nog steeds niet aan alle sporttechnische eisen. De ervaringen met velden die wel al als pilot zijn aangelegd zijn zeer wisselend. De aanlegkosten van een dergelijk veld zijn daarnaast fors hoger dan van traditionele velden (tabel 6 van de notitie).

Niet ondenkbaar is de mogelijkheid dat kunstgrasvelden daarom op termijn helemaal moeten verdwijnen en weer worden omgebouwd tot natuurgrasvelden. Technisch gezien is dat geen probleem. Het brengt echter wel enorme capaciteitsproblemen met zich mee. Een kunstgrasveld kan namelijk tot ca. 1500 uur per jaar worden gespeeld (in de praktijk vaak ca. 1000 uur), een goed

natuurgrasveld ca. 300 uur per jaar. Uitgaande van gelijkblijvende speelfrequentie zal in dus een aanzienlijk aantal extra natuurgrasvelden moeten worden aangelegd. Dat betekent een aanzienlijk extra benodigd ruimtebeslag. Een voetbalveld vraagt om ongeveer één hectare grond.

Handhavingsverzoek.

Op 24 juni 2020 ontvingen wij een handhavingsverzoek inzake het gebruik van rubbergranulaat als infillmateriaal. Dit handhavingsverzoek heeft betrekking op handhaving van de zorgplicht uit artikel 13 van de Wet bodembescherming. Het verzoek is ingediend door Hörchner advocaten uit Breda, namens de Stichting InStrepitus (Kom van het gras af) en heeft specifiek betrekking op de kunstgrasvelden die in gebruik zijn van de FVC op sportcomplex Wiarda.

Wij hebben bij brief van 18 december 2020 aangegeven het handhavingsverzoek deels toe te wijzen en deels af te wijzen.

Het verzoek is toegewezen waar het gaat om het geconstateerde ontbreken van zorgplichtvoorzieningen waardoor korrels buiten de velden op de bodem liggen. Wij gaan daarom op korte termijn alle benodigde zorgplicht maatregelen, zoals kantplanken, uitlooproosters en opvangbakken van voldoende omvang aanbrengen bij de velden die nu nog zijn voorzien van SBR rubber infill, zoals beschreven in het rapport van de BSNC (Branche vereniging Sport- en Cultuurtechniek). Ook gaan wij een onderhouds- en beheerplan maken voor de resterende jaren dat de huidige kunstgrasvelden nog met rubberinfill in gebruik zijn.

Voor het integraal verwijderen van de rubberinfill, tussentijds onderhoud en het saneren van de velden en de bodem blijven wij de hierboven genoemde planning volgen.

Het verzoek is afgewezen op de aangevoerde punten van:

- integrale verwijdering van rubber infill op de sportvoorziening op zo kort mogelijk termijn;
- de sanering van de onder en naast de velden aanwezige bodem op zo kort mogelijke termijn;
- het onmiddellijk niet meer bijvullen en niet aanbrengen van nieuwe rubber infill;
- deze maatregelen te verzekeren middels een last onder dwangsom, subsidiair deze vorm te geven in de vorm van bestuursdwang.

Conclusie :

1. Gezien de mogelijke impact van een besluit van de Europese commissie achten wij het op dit moment verstandig om geen nieuwe kunstgrasvelden aan te leggen voordat het besluit van de EC is gevallen en de (financiële)consequenties van dat besluit bekend zijn. Pas in 2023 staat weer een renovatie van een kunstgras voetbalveld in de planning. Wij nemen aan dat het besluit van de EC op dat moment bekend is, zodat bij de renovatie rekening kan worden gehouden met de dan geldende regels.

De renovatie van het kunstgras korfbalveld in 2021 wordt gewoon uitgevoerd, want een nieuw korfbalveld heeft een zand infill. Zand is geen bodemvreemd product en valt daarom niet onder de mogelijke

nieuwe regelgeving.

Zodra de besluiten van de EC bekend zijn gemaakt en wij de mogelijke financiële en ruimtelijke consequenties van dat besluit volledig hebben doorgrond, zullen wij u op de hoogte brengen.

2. Het handhavingsverzoek is van toepassing op alle gemeentelijke kunstgrasvelden die nog voorzien zijn van SBR rubber infill. Dat betekent dat wij bij al deze velden voorzieningen gaan treffen die de verspreiding van rubber buiten de velden zoveel mogelijk gaan voorkomen. Dat betekent dat wij bij 7 voetbalvelden kantplanken laten aanbrengen (ca. € 84.000,-), bij 6 velden de uitlooproosters ca. gaan verbeteren (ca. € 12.000,-) en bij 7 velden extra opruimwerkzaamheden laten uitvoeren (ca. € 9.000,-). Het betreft velden op de sportcomplexen Kalverdijkje-Noord, Magere Weide en Wiarda. De kosten van deze operatie worden daarmee vooralsnog geraamd op € 105.000,- (excl. BTW).
Aangezien het aanbrengen van de meeste voorzieningen integraal onderdeel uitmaken van de reeds geplande uitfasering is feitelijk sprake van het in tijd naar voren halen van reeds geplande investeringen. Het naar voren halen van deze onderdelen uit de kredieten zal de komende jaren leiden tot extra kapitaallasten die opgevoerd zullen worden in het kader van de uitzettingen en inkrimpingen begroting 2022, jaarschijf 2021.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.